

Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва

Виконав:

Сутність податкового навантаження

- *Податкове навантаження* – це міра впливу податкових платежів на фінансовий стан підприємства.
- *Податкове навантаження* як економічна категорія являє собою узагальнену характеристику податкової системи країни, вказуючи на вплив податків на окремого платника або народне господарство в цілому, а також на кількісну оцінку такого впливу.
- *Податкове навантаження* є важливим фіскальним показником, що характеризує сукупний вплив податків на економіку країни загалом чи на окремих суб'єктів господарювання, тобто фактично є показником ефективності бюджетно-податкової політики.

Спрощена система оподаткування

- *Спрощена система оподаткування* — спеціальний податковий режим, запроваджений для зниження податкового навантаження та стимулювання малого підприємництва в Україні. Була запроваджена Указом Президента №727/98 «Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва». З 1999 може застосовуватися підприємцями. Практично без змін проіснувала до 2011, коли було переглянуто порядок обов'язкових податкових відрахувань. Наступні істотні зміни набули чинності 1 січня 2015 року.
- Спрощена система оподаткування значно легша з точки зору ведення бухгалтерського обліку, хоча має низку обмежень. Так, існує список дозволених для цієї системи оподаткування видів діяльності. Окрім цього існують обмеження припустимого об'єму доходу та кількості найманих робітників. Не дивлячись на це, спрощена система оподаткування добре підходить для малого бізнесу, що і забезпечує її популярність.

Призначення спрощеної системи оподаткування

- *Ліквідація можливостей мінімізації оподаткування, детінізація економіки*
- *Зниження корупційного чинника*
- *Стимулювання розвитку малого бізнесу через спрощення податкового навантаження*
- *Підвищення кількості самозайнятого населення через комфортну систему податкового законодавства*
- *Спрощення системи адміністрування податків для малого бізнесу*

1. Правові засади застосування спрощеної системи оподаткування та справляння єдиного податку

- *Спрощена система оподаткування, обліку та звітності - особливий механізм справляння податків і зборів, що встановлює заміну сплати окремих податків і зборів на сплату єдиного податку з одночасним веденням спрощеного обліку та звітності (291.2).*
- *Юридична особа, фізична особа-підприємець **може самостійно обрати спрощену систему оподаткування**, за умови відповідності встановленим вимогам та реєстрації платником єдиного податку (291.3).*

Класифікація платників єдиного податку – фізичних осіб-підприємців

Г р у п а	Критерії розподілу:		Види діяльності	Ставки податку:		Податковий (звітний) період	Терміни сплати податку
	кількість найманих осіб	обсяг річного доходу		основні	додаткові		
1	без найманих осіб	не перевищує 150 тис. грн.	- роздріб. продаж товарів з торгів. місць на ринках; - господ. діяльність з надання побутов. послуг населенню	1% – 10% МЗП на місяць	15 % до : - суми перевищення граничного обсягу доходу, визначеного у пп. 1–3 п. 291.4	Календарний рік	авансовим внеском не пізніше 20 числа (включно) поточного місяця
2	одночасно не перевищує 10 осіб	не перевищує 1 млн. грн.	- господ. діяльність з надання послуг платникам ЄП, населенню; - вир-тво, продаж товарів; - діяльність у сфері рес-торан.гос-подарств	2% – 20% МЗП на місяць	для 1-3 груп та пп. 5 п. 291.4 для 5 групи; - доходу, від провадження діяльності, не зазначеної у свідоцтві платника ЄП;	Календарний квартал	
3	одночасно не перевищує 20 осіб			3% від доходу для платників ПДВ	- доходу, отриманого при застосуванні інш. способу розрахунків, ніж грошовий;		протягом 10 календар. днів після граничного строку подання квартальної декларації
5	одночасно не перевищує 20 осіб	не перевищує 3 млн. грн. не перевищує 20 млн. грн.	Будь-які види діяльності, крім тих, які заборонені платникам єдиного податку	5% від доходу для неплатників ПДВ 7% від доходу для платників ПДВ 9% від доходу для неплатників ПДВ	- доходу, отриманого від здійснення видів діяльності, що не дають права застосовувати ССО		

Фіксовані*

відсоткові

Класифікація платників єдиного податку юридичних осіб – суб'єктів господарювання будь-якої організаційно-правової форми

Г Р У п а	Критерії за групами:		Види діяльності	Ставки податку		Строки подання звітності	Терміни сплати податку
	наймані особи	обсяг річного доходу		основні	додаткові		
4		не перевищує 5 млн. грн.	Будь-які види діяльності, крім тих, які заборонені платникам єдиного податку	3 % від доходу для платників ПДВ 5 % від доходу для не платників ПДВ	Подвійний розмір ставок (6 % або 10 % відповідно) від: - суми перевищення обсягу доходу, визначеного у пп. 4 п. 291.4 ПКУ; - доходу, отриманого при застосуванні іншого способу розрахунків, ніж грошовий; - доходу, отриманого від здійснення видів діяльності, які не дають права застосовувати спрощену систему оподаткування	у строк встановлений для квартального го (звітнього) періоду	протягом 10 календар. днів після граничного строку подання квартальної декларації
6		не перевищує 20 млн. грн.		7 % від доходу для платників ПДВ 10 % від доходу для не платників ПДВ	Подвійний розмір ставок (14 % або 20 % відповідно) від: - суми перевищення обсягу доходу, визначеного у пп. 6 п. 291.4 ПКУ; - доходу, отриманого при застосуванні іншого способу розрахунків, ніж грошовий; - доходу, отриманого від здійснення видів діяльності, які не дають права застосовувати спрощену систему оподаткування		
	Середньо- облікова кількість не перевищує 50 осіб						

Перелік дозволених побутових послуг, що надаються 1-ою, 2-ою групами платників єдиного податку:

Виготовлення за індивідуальним

замовленням: взуття; швейних виробів; виробів зі шкіри та хутра; шкіряних галантерейних і дорожніх виробів; спіднього одягу; текстильних виробів і текстильної галантереї; головних уборів; килимів і килимових виробів; металовиробів; ювелірних виробів; меблів; теслярських і столярних виробів; виготовлення та в'язання трикотажних виробів.

Технічне обслуговування та ремонт автомобілів, мотоциклів, моторолерів і мопедів на ІЗ.

Прокат речей особистого користування та побутових товарів.

Додаткові послуги до виготовлення виробів вичинка хутрових шкур.

Послуги, пов'язані з сільським і лісовим господарством.

Послуги з ремонту: взуття; годинників; ювелірних виробів; велосипедів; одягу та побутових текстильних виробів; трикотажних виробів; шкіряних галантерейних і дорожніх виробів; електропобутової техніки та інших побутових приладів; радіотелевізійної та іншої аудіо- та відеоапаратури; інших предметів особистого користування, домашнього вжитку та металовиробів.

Послуги з: виконання фото-робіт; оброблення плівок; прання, оброблення білизни та інших текстильних виробів; чищення та фарбування текстильних, трикотажних і хутрових виробів; очищенням і прибиранням приміщень за ІЗ.

Послуги з ремонту та реставрації: килимів і килимових виробів; меблів;

Послуги з технічного обслуговування і ремонту музичних інструментів.

Послуги: перукарень; домашньої прислуги.
Ритуальні послуги.

Спрощена система оподаткування не поширюється на суб'єкти господарювання, які здійснюють (291.5.1):

1) діяльність:

- з організації, проведення азартних ігор; управління підприємствами; надання послуг пошти та зв'язку; організації торгів (аукціонів) та продажу виробів та предметів мистецтва, колекціонування, антикваріату; організації, проведення гастрольних заходів;
- у сфері фінансового посередництва (крім діяльності, що здійснюється страховими агентами, визначеними Законом про страхування, сюрвейєрами, аварійними комісарами та аджастерами, визначеними розділом III;

2) обмін іноземної валюти;

3) виробництво, експорт, імпорт, продаж підакцизних товарів

(крім роздрібного продажу паливно-мастильних матеріалів в ємностях до 20 л та діяльності фізичних осіб, пов'язаної з роздрібним продажем пива, столових вин);

4) видобуток, виробництво, реалізацію дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння, у тому числі органогенного утворення;

5) видобуток, реалізацію корисних копалин;

Не можуть бути платниками єдиного податку (291.5.2):

- ФО-підприємці, які здійснюють технічні випробування та дослідження, діяльність у сфері аудиту;
- ФО-підприємці, які надають в оренду:
 - земельні ділянки, загальна площа яких перевищує 0,2 га;*
 - житлові приміщення, загальна площа яких перевищує 100 м²;*
 - нежитлові приміщення, загальна площа яких перевищує 300м²;*
- страхові компанії, страхові брокери, банки, кредитні спілки, ломбарди, лізингові компанії, довірчі товариства, установи накопичувального пенсійного забезпечення, інвестиційні фонди і компанії; реєстратори цінних паперів;
- суб'єкти господарювання, у статутному капіталі яких сукупність часток, що належать ЮО, які не є платниками єдиного податку, не менше 25%;
- представництва, філії та інші відокремлені підрозділи ЮО, яка не є платником єдиного податку;
- фізичні та юридичні особи – нерезиденти;
- суб'єкти господарювання, які на день подання заяви про реєстрацію платником єдиного податку мають податковий борг, крім безнадійного податкового боргу, що виник внаслідок дії обставин непереборної сили.

2. Порядок визначення доходів та їх склад (I)

Визначення доходу здійснюється для цілей оподаткування єдиним податком та для надання права суб'єкту господарювання зареєструватися платником єдиного податку, перебувати на спрощеній системі оподаткування (292.14).

Дохід платника єдиного податку (292.1):

- 1) **ФО-підприємець:** дохід, отриманий протягом податкового (звітного) періоду в грошовій (готівковій, безготівковій), матеріальній або нематеріальній формах.
- 2) **ЮО:** будь-який дохід, включаючи дохід філій, отриманий протягом податкового (звітного) періоду, в грошовій (готівковій, безготівковій), матеріальній або нематеріальній формах.

До суми доходу платника єдиного податку включається:

- вартість безоплатно отриманих протягом звітного періоду товарів (робіт, послуг);
- сума кредиторської заборгованості, за якою минув строк позовної давності (для 3-ї групи-платників ПДВ, та 4-ї, 6-ї груп);
- вартість реалізованих протягом звітного періоду товарів (робіт, послуг), за які отримана попередня оплата (аванс) у період сплати інших податків і зборів, визначених цим Кодексом (для 4-ї, 6-ї груп)

(292.3.)

- При продажу основних засобів ЮО-платниками єдиного податку дохід визначається як різниця між сумою коштів, отриманою від продажу таких основних засобів, та їх залишковою балансовою вартістю, що склалася на день продажу (292.2).
- У разі надання послуг, виконання робіт за договорами доручення, транспортного експедирування та агентськими договорами доходом є сума отриманої винагороди повіреного (агента) (292.4).

Порядок визначення доходів та їх склад (II)

Дохід, виражений в іноземній валюті, перераховується у гривнях за офіційним курсом гривні до іноземної валюти, встановленим Національним банком України на дату отримання такого доходу (292.5)

До доходу не включаються отримані ФО-підприємцем:

- пасивні доходи (проценти, дивіденди, роялті, страхові виплати і відшкодування);
- доходи, отримані від продажу рухомого та нерухомого майна, що належить на праві власності ФО та використовується в її господарській діяльності

(292.1)

До складу доходу не включаються:

- суми коштів та вартість майна, внесені засновниками, учасниками платника єдиного податку до статутного капіталу такого платника;
- дивіденди, отримані платником єдиного податку - ЮО від інших платників податків, оподатковані в порядку, визначеному цим Кодексом

(292.11)

3. Особливості нарахування та сплати єдиного податку

- Платники єдиного податку 1-ої та 2-ої груп, які не використовують працю найманих осіб, звільняються від сплати:
 - протягом одного календарного місяця на рік на час відпустки;
 - за період хвороби, підтвердженої копією листка непрацездатності, якщо вона триває не менше 30 календарних днів (295.5)
- Помилково та/або надміру сплачені суми єдиного податку підлягають поверненню платнику в порядку, встановленому цим Кодексом.
- Єдиний податок, нарахований за перевищення обсягу доходу, сплачується протягом 10 календарних днів після граничного строку подання податкової декларації за податковий (звітний) квартал (295.7).
- У разі припинення платником єдиного податку провадження господарської діяльності податкові зобов'язання із сплати єдиного податку нараховуються до останнього дня (включно) календарного місяця, в якому до органу ДПС подано заяву щодо відмови від спрощеної системи оподаткування у зв'язку з припиненням провадження господарської діяльності (295.8).

Несплата (неперерахування) фізичною особою - платником єдиного податку, авансових внесків єдиного податку в порядку та у строки, визначені цим Кодексом, тягне за собою накладення штрафу в розмірі 50% обраної ставки єдиного податку (122.1).

4. Визначення дати отримання доходу підприємцем-«спрощенцем»

Дата отримання доходу	Норма Податкового кодексу	Ситуація
Дата надходження коштів на поточний рахунок (у касу) підприємця	Пункт 292.6 ст. 292	Загальне правило при продажу товарів (робіт, послуг)
Дата списання кредиторської заборгованості		При списанні кредиторської заборгованості, за якою минув строк позовної давності
Дата фактичного отримання платником єдиного податку безоплатно одержаних товарів (робіт, послуг)		При безоплатному одержанні товарів (робіт, послуг)
Дата вилучення з торговельних апаратів грошової виручки	Пункт 292.7 ст. 292	У разі здійснення торгівлі товарами або послугами з використанням торговельних автоматів (інш. подібногообладнання), що не передбачає наявності РРО
Дата продажу жетонів, карток (інших замінників) грошових знаків, виражених у грошовій одиниці України	Пункт 292.8 ст. 292	У разі якщо торгівля товарами (роботами, послугами) через торговельні автомати здійснюється з використанням жетонів, карток (інш. замінників грошових знаків), виражених у грошовій одиниці України

5. Ведення обліку і складення звітності платниками єдиного податку

Група	Джерело даних для обрахунку об'єкта оподаткування з методикою, затвердженою Міністерством фінансів України	Стаття Податкового кодексу
1 2 3 (не платники ПДВ) 5 (не платники ПДВ)	Книга обліку доходів (щоденне, за підсумками робочого дня, відображення отриманих доходів)	296.1.1
3 (платники ПДВ) 5 (платники ПДВ)	Книга обліку доходів та витрат	296.1.2
4 6	Спрощений бухгалтерський облік доходів та витрат	296.1.3

Податкова декларація подається до органу ДПС за місцем податкової адреси (296.4)

Платники єдиного податку 1-3 груп не застосовують реєстратори розрахункових операцій (296.10)

Платники єдиного податку звільняються від обов'язку нарахування, сплати та подання податкової звітності з таких податків і зборів (297.1):

- **податку на прибуток підприємств;**
- **податку на доходи фізичних осіб** у частині доходів (об'єкта оподаткування), що отримані в результаті господарської діяльності фізичної особи та оподатковані за спрощеною системою оподаткування;
- **ПДВ** з операцій з постачання товарів та послуг, місце надання яких розташоване на митній території України, **за винятком ПДВ, що сплачується фізичними особами та юридичними особами, які обрали ставку оподаткування у розмірі 3%;**
- **земельного податку**, крім земельного податку за земельні ділянки, що не використовуються ними для провадження господарської діяльності;
- **збору на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства;**
- **збору за провадження деяких видів підприємницької діяльності** (визначені ст. 267)

Платники єдиного податку:

- **сплачують** податки, збори та митні платежі на загальних підставах у разі ввезення товарів на митну територію України (297.2);

-**виконують функції податкового агента** у разі нарахування (виплати, надання) оподатковуваних податком на доходи фізичних осіб доходів на користь фізичної особи, яка перебуває з ним у трудових або цивільно-правових відносинах (297.3).

-**сплачують єдиний соціальний внесок** (34,7% від мінімальної заробітної плати), згідно Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування». У 2012 році він становить: у січні – березні: 372,33 грн.; у квітні – червні: 379,62 грн.; у липні – вересні: 382,39 грн.; у жовтні – листопаді: 387,95 грн.; у грудні: 393,50 грн.

- **несуть відповідальність** за правильність обчислення, своєчасність та повноту сплати сум єдиного податку, за своєчасність подання податкових декларацій (300.1).

6. Порядок обрання (переходу) на спрощену систему оподаткування (298.1)

Для обрання або переходу на спрощену систему оподаткування суб'єкт господарювання подає до органу ДПС заяву.

- Зареєстровані в установленому порядку ФО-підприємці, які до закінчення місяця, в якому відбулася державна реєстрація, подали заяву щодо обрання спрощеної системи оподаткування та ставки єдиного податку, встановленої для 1-ої чи 2-ої групи, вважаються платниками єдиного податку з першого числа місяця, наступного за місяцем, у якому виписано свідоцтво платника єдиного податку.
- Зареєстровані в установленому законом порядку суб'єкти господарювання (новостворені), які до закінчення місяця, в якому відбулася державна реєстрація, подали заяву щодо обрання спрощеної системи оподаткування та ставки єдиного податку, встановленої для 3-ої чи 4-ої групи, вважаються платниками єдиного податку з дня їх державної реєстрації.
- Суб'єкт господарювання, який є платником інших податків і зборів може прийняти рішення про перехід на спрощену систему оподаткування *один раз* протягом календарного року шляхом подання заяви до органу ДПС не пізніше ніж за 15 календарних днів до початку наступного календарного кварталу.

Свідоцтво платника єдиного податку видається органом ДПС безоплатно протягом 10 календарних днів з дня подання суб'єктом господарювання заяви (299.5)

Підстави для прийняття органом ДПС рішення про відмову у видачі суб'єкту господарювання свідоцтва платника єдиного податку (299.9)

- 1) невідповідність такого суб'єкта господарювання встановленим **вимогам** (визначено у ст.291);
- 2) наявність у суб'єкта господарювання, який утворюється в результаті реорганізації (крім перетворення) будь-якого платника податку, непогашених податкових зобов'язань чи податкового боргу, що виникли до такої реорганізації;
- 3) подання протягом календарного року більше одного разу заяви про перехід на спрощену систему оподаткування.

7. Відмова суб'єкта господарювання від спрощеної системи оподаткування (298.2.)

- Платники єдиного податку можуть відмовитися від спрощеної системи оподаткування у зв'язку з переходом на сплату інших податків і зборів (за умови відсутності непогашених податкових зобов'язань, податкового боргу), з **першого числа місяця**, наступного за податковим (звітним) кварталом, у якому подано заяву щодо відмови від спрощеної системи оподаткування у зв'язку з переходом на сплату інших податків і зборів.
- Для відмови суб'єкт господарювання не пізніше ніж за **10 календарних днів** до початку нового календарного кварталу (року) подає до органу ДПС заяву.

Перехід платника єдиного податку на сплату інших податків і зборів у разі:

- 1) перевищення протягом календарного року встановленого обсягу доходу платниками:**
 - 1 - 3 груп та нездійснення переходу на застосування іншої ставки;
 - 1 - 4 груп, які використали право на застосування ставок, встановлених для 5 групи;
 - 5, 6 груп.
- 2) застосування** платником єдиного податку іншого способу розрахунків;
- 3) здійснення** видів діяльності, які:
 - не дають права застосовувати спрощену систему оподаткування, чи невідповідності вимогам організаційно-правових форм господарювання;
 - не зазначені у свідоцтві платника єдиного податку - ФО-підприємця;
- 4) перевищення чисельності** ФО, які перебувають у трудових відносинах з платником єдиного податку;
- 5) сплата** до закінчення граничного строку погашення податкового боргу, що виник у платника єдиного податку протягом двох послідовних кварталів (298.2)

Перехід має відбутися з першого числа місяця, наступного за податковим (звітним) кварталом, у якому відбулося порушення умов спрощеної системи оподаткування (298.2.3)

8. Анулювання свідоцтва платника єдиного податку (299.15)

Причини анулювання	Строки анулювання
Подання платником податку заяви щодо відмови від застосування спрощеної системи оподаткування у зв'язку переходом на сплату інших податків і зборів	в останній день календарного кварталу, в якому подано заяву щодо такої відмови
Припинення юридичної особи (крім перетворення), припинення підприємницької діяльності фізичною особою - підприємцем відповідно до закону	у день отримання органом ДПС від державного реєстратора повідомлення про проведення державної реєстрації такого припинення
Несплата протягом 2-х послідовних кварталів у порядку, встановленому цим Кодексом, податкового боргу	в останній день календарного місяця, в якому закінчився граничний строк погашення податкового боргу
Здійснення видів діяльності, які не дають права застосовувати спрощену систему оподаткування, або невідповідності вимогам організаційно-правових форм господарювання	в останній день податкового (звітного) періоду, в якому здійснювалися такі види діяльності або відбулася зміна організаційно-правової форми
Перевищення чисельності фізичних осіб, які перебувають у трудових відносинах з платником єдиного податку	в останній день податкового (звітного) періоду, в якому допущено таке перевищення
Перевищення протягом податкового (звітного) кварталу (календар. року) обсягу доходу, який дає право на застосування спрощеної системи оподаткування в наступному податковому (звітному) кварталі (кален. році)	в останній день податкового (звітного) періоду, в якому відбулося таке перевищення
Застосування платником єдиного податку іншого способу розрахунків, ніж встановлено (291.7)	в останній день податкового (звітного) періоду, в якому допущено такий спосіб розрахунків

У разі виявлення органами ДПС під час проведення перевірок порушень платником єдиного податку встановлених вимог, свідоцтво платника єдиного податку анулюється на підставі акта перевірки (299.16)

9. ПІДСУМКИ

Висновки:

- застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності є позитивним кроком для розвитку малих суб'єктів підприємницької діяльності. Новими правилами вдвічі зменшено ставку єдиного податку у відсотках до доходу, збільшено максимально допустимий обсяг річного доходу та дозволену кількість найманих працівників;
- нові правила детально регулюють питання щодо порядку переходу та відмови від спрощеної системи оподаткування, встановлюють порядок визначення доходу, порядок застосування ставок єдиного податку отримання свідоцтва платника єдиного податку, порядок сплати єдиного податку та отримання, заміни свідоцтва платника єдиного податку тощо.